

J A A R V E R S L A G 2 0 1 4

JAARVERSLAG 2014

WOORD VOORAF

MISSIE

1. STRUCTUUR VAN DE VERENIGING

1.1. ADMINISTRATIE

1.2. BESTUURSORGANEN EN ORGANOGRAM

- *1.2.1. Algemene Vergadering*
- *1.2.2. Raad van Bestuur*
- *1.2.3. Dagelijks Bestuur*
- *1.2.4. Jury*
- *1.2.5. Internationale adviesraad*
- *1.2.6. Donateurs*

2. ACTIVITEITEN I – WERKBEURZEN

2.1. PROJECT EUROPESE BEURZEN

- *2.1.1. Doelstelling*
- *2.1.2. Aanvragen (twee zittijden)*
- *2.1.3. Profiel van de aanvragers*
- *2.1.4. Overzicht van in 2014 gepubliceerde werkbeurzen*

2.2. PROJECT FONDS PASCAL DECROOS

- *2.2.1. Doelstelling*
- *2.2.2. Aanvragen (drie zittijden)*
- *2.2.3. Profiel van de aanvragers*
- *2.2.4. Overzicht van in 2014 gepubliceerde werkbeurzen*

2.3. PRIJZEN EN AWARDS

3. ACTIVITEITEN II – NETWERKEN

3.1. EIGEN PROJECTEN

- *3.1.1. Dataharvest+ Conference 2014 (JF)*
- *3.1.2. Mediacafé (FPD i.s.m. VVOJ, deBuren & Zebrastraat)*
Mediacafé #16: Hoor de klokken luiden
Mediacafé #17: Europa in de media
Mediacafé #18: Journalistiek en ondernemerschap
Mediacafé #19: Journalist, behoed ons voor de expertocratie!
- *3.1.3. 10 jaar IRJ – De journalist van de toekomst: ondernemend, internationaal, creatief (FPD i.s.m. Thomas More Mechelen)*
- *3.1.4. Andere activiteiten*
- *3.1.5. Nacht van de Journalistiek (FPD)*
- *3.1.6. Mediacademie Datatrainingen (FPD i.s.m. VVOJ)*

3.2. ALS PARTNER

- 3.2.1. *Werkbeurzen Stichting Filip Decock (Stichting Filip Decock i.s.m. FPD)*
- 3.2.2. *European Corruption Observatory (Transparency International i.s.m. JF)*

3.3. SPIN-OFFS

- 3.2.1. *De Vlaamse Scriptieprijs*

3.4. ALS LID

- 3.4.1. *VVOJ – VVOJ-conferentie 2014*
- 3.4.2. *Global Investigative Journalism Network*

4. ACTIVITEITEN III – STARTERS

4.1. POSTGRADUAAT IRJ: INTERNATIONALE RESEARCHJOURNALISTIEK

4.2. SAMENWERKING FPD-STARTERS & VRANCKX

COMMUNICATIE

5.1. WEBSITE JOURNALISMFUND.EU

5.2. WEBSITE WWW.FONDSPASCALDECROOS.ORG

5.3. SOCIAL MEDIA

- 5.3.1. *Project Europese beurzen Journalismfund.eu*
- 5.3.2. *Project Fonds Pascal Decroos*

5.4. E-NIEUWSBRIEF JF

5.5. E-NIEUWSBRIEF FPD

5.6. NIEUWSBRIEF PRINT FPD

5.7. ADVERTENTIES FPD

FINANCIEEL VERSLAG – BIJLAGEN

WOORD VOORAF

2014 was een jaar waarin we onze activiteiten binnen onze vernieuwde structuur – opgezet in 2013 – verder uitbouwden.

Als je onze Vlaamse en Europese projecten samentelt, mag je spreken van een recordjaar. Dit afgelopen jaar was er evenveel vraag bij Vlaamse journalisten naar steun voor hun bijzondere journalistieke projecten als het vorig jaar. 99 projecten werden aangevraagd. Goed voor 734.395 euro aan de vraagzijde. Het project Fonds Pascal Decroos kon 40 aanvragen honoreren voor een totaal bedrag van 189.150 euro.

In 2014 steunde Journalismfund.eu zeven Europese onderzoeksjournalistieke projecten (63.195 euro). Zowel het toegekende bedrag als de vraag (479.697,04 euro van 155 aanvragers) waren voor Journalismfund.eu recordcijfers. In totaal kreeg Journalismfund.eu voor bijna 2 miljoen euro aan aanvragen binnen. De unieke plaats die Journalismfund.eu inneemt in het landschap, de groeiende naambekendheid en het snijden in de kosten van klassieke media zijn elementen waaruit we kunnen afleiden dat die stijging de eerstkomende jaren nog niet zal verminderen.

Begin 2015 nomineerde de European Press Prize twee van de door Journalismfund.eu gesteunde grensoverschrijdende projecten in de categorie ‘innovatie’. Bij de commentaar werd ook melding gemaakt van de snelle groei van grensoverschrijdende journalistiek als één van de grootste innovaties in de journalistiek in 2014. We beschouwen dit als een blijk van erkenning en het onderstrepen van het belang van onze missie.

Op 9, 10 en 11 mei 2014 vond voor de vierde keer de Dataharvest Conference plaats, zoals steeds in de Brusselse Erasmushogeschool. Het aantal deelnemers groeide van een dertigtal in 2011, over 100 in 2012 en 154 in 2013 tot 200 in 2014. Er waren 27 verschillende landen vertegenwoordigd. De Dataharvest is in korte tijd uitgegroeid tot de grootste Europese conferentie voor data- en onderzoeksjournalistiek.

2014 was dus meer dan ooit een jaar van groei in absolute cijfers, maar ook op het vlak van geloofwaardigheid. In 2015 willen we op dit elan verder gaan.

Ides Debruyne
15 februari 2015

MISSIE

Journalismfund.eu vzw ontstond uit het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek en is een onafhankelijke vereniging zonder winstoogmerk (vzw), opgericht met als doel de herinnering aan Vlaams journalist Pascal Decroos levendig te houden en zijn levenswerk voort te zetten door

- diepgravende, kwaliteitsvolle journalistiek in Europa te stimuleren;
- diepgravende, grensoverschrijdende, kwaliteitsvolle journalistiek in Europa te faciliteren en daarmee een Europees publiek debat te stimuleren, steunen en uit te bouwen;
- journalistieke netwerken over grenzen heen te stimuleren;
- de mogelijkheid te creëren voor nieuwe talenten om journalistieke vaardigheden te ontwikkelen in de praktijk;

en tezelfdertijd de onafhankelijkheid van journalistiek werk te verzekeren.

1. STRUCTUUR VAN DE VERENIGING

1.1. ADMINISTRATIE

- Zetel: Rozenweg 4b, 1731 Zellik (België)
- Publicatie: 1998-05-21 N. 009338
- Nummer van de vereniging: 9338/98 (Identificatienummer)
- Identificatienummer NIS: 15262553
- Nationaal nummer: 463312580
- NACE-BEL code: 9112
- Managing Director: Ides Debruyne (1 FTE – vast contract)
- Editor Europe: Brigitte Alfter (1 FTE – freelance)
- Editorial Project Assistant: Trine Smistrup (1/5 FTE – freelance)
- Communicatie: Rafael Njotea (1 FTE – vast contract)
- Administratief medewerker: Britt De Metter (1/2 FTE – vast contract)
- Contactpersoon binnen de vereniging: Ides Debruyne (+32 2 705 59 19)

1.2. BESTUURSORGANEN EN ORGANOGRAM

- *1.2.1. Algemene Vergadering*

- Alfter Brigitte (Copenhagen)
- Castelein Bart (Nieuwkapelle)
- Coessens Wim (Gent)
- Criel Wim (Sint-Denijs-Westrem)
- Debruyne Ides (Gent)
- Decroos Ann-Sophie (Diepenbeek)
- Decroos Isabel (Oostende)
- Decroos Paul (Oostende)
- Decroos Tom (Brussel)
- Dekeyzer Lieve (Zellik)
- De Maeyer Ann (Meise)
- Depuydt Piet (Gent)
- Desterbecq Anne-Mie (Oostende)
- Fort Anne (Sint-Lambrechts-Woluwe)
- Heirbaut Rob (Sint-Joris-Weert)
- Pauwels Caroline (Brussel)
- Pollet Joris (Sint-Lambrechts-Woluwe)
- Poppe Ludo (Keerbergen)
- Soen Ann (Oostende)
- Vandenberghe Kurt (Zellik)
- Van Hee Jacques (Meise)
- Van Laeken William (Hoeilaart)
- van Lierop Ton (Brussel)

- Van Wichelen Koen (Vilvoorde)
- Voeten Teun (Brussel)
- Vogels Annik (Keerbergen)

De Algemene Vergadering kwam in 2014 eenmaal samen:

11 februari 2014:

- Goedkeuring jaarverslag en jaarrekeningen 2014, begroting 2015
- Aanpassen intern reglement Raad van Bestuur
- Actualisering ledenlijst Algemene Vergadering
- Actualisering ledenlijst Raad van Bestuur

- **1.2.2. Raad van bestuur**

- Alfter Brigitte (Kopenhagen) - voorzitter
- Castelein Bart (Nieuwkapelle)
- Coessens Wim (Gent)
- Criel Wim (Sint-Denijs-Westrem)
- Decroos Paul (Oostende)
- Depuydt Piet (Gent) - secretaris
- Desterbecq Anne-Mie (Oostende)
- Heirbaut Rob (Sint-Joris-Weert)
- Pauwels Caroline (Brussel) - ondervoorzitter
- Pollet Joris (Sint-Lambrechts-Woluwe)
- Vandenberghe Kurt (Zellik) - penningmeester
- Van Hee Jacques (Meise)
- Van Laeken William (Hoeilaart)
- Van Lierop Ton (Brussel)

- **1.2.3. Dagelijks Bestuur**

- Alfter Brigitte (Kopenhagen)
- Debruyne Ides (Gent)
- Depuydt Piet (Gent)
- Vandenberghe Kurt (Zellik)
- Van Lierop Ton (Brussel)

Het Dagelijks Bestuur overlegde zeer regelmatig, maar dan enkel via e-mail. Het ging dan vooral om onderwerpen waarover snel moest beslist worden. Dit Dagelijks Bestuur is eerder een klankbord voor het management. Uiteindelijk moeten alle topics door de Raad van Bestuur beslist worden.

- **1.2.4. Jury**

De evaluatie van de aanvragen gebeurt door een onafhankelijke jury. Er zijn verschillende jury's voor de Europese cross-border werkbeurzen en de Vlaamse Fonds Pascal Decroos werkbeurzen.

De Europese cross-border jury bestaat uit vier ervaren persoonlijkheden met een uitgesproken kennis van de journalistiek en de media. Om haar onafhankelijkheid te garanderen is de jury volledig anoniem. Lidmaatschap is roterend en telkens wanneer een jurylid vervangen wordt, wordt zijn of haar naam bekendgemaakt. In 2014 werd er geen jurylid vervangen.

Vergaderingen gebeuren via teleconferentie. Vorige juryleden zijn:

- David Leigh (VK) (2009-2011)
- Nils Mulvad (DK) (2009-2013)
- Hans-Martin Tillack (DE) (2009-2013)

De jury van het project Fonds Pascal Decroos bestaat uit vier mediadeskundigen die niet (meer) met een specifieke redactie of specifiek medium verbonden zijn. Drie juryleden hebben een gedegen journalistieke ervaring en één een andere relevante achtergrond. Lidmaatschap is roterend: elke twee jaar worden twee juryleden vervangen. Dat betekent dat elk jurylid vier jaar in de jury zetelt. Het feit dat de namen van de juryleden niet bekend gemaakt worden, garandeert hun maximale onafhankelijkheid. In 2014 werden er geen juryleden vervangen.

Alle vorige juryleden van het project Fonds Pascal Decroos:

- Hugo De Ridder and Karel Anthierens (1998-2001)
- Paul Muys and Dirk Voorhoof (1998-2003)
- Walter Zinzen and Derk-Jan Eppink (2001-2005)
- Daniel Biltereyst and Geert Sciote (2003-2007)
- Kris Smet and Carl De Keyser (2005-2009)
- Trees Verleyen and Josse Abrahams (2007-2011)
- Liesbet Walckiers and Dorian van der Brempt (2009-2013)

- **1.2.5. Internationale adviesraad**

De internationale adviesraad adviseert Journalismfund.eu vzw in verband met de Dataharvest Conference (namen, onderwerpen, communicatie binnen hun netwerk, etc.) en in verband met de namenlijst voor nieuwe juryleden voor de cross-border werkbeurzen. De adviesraad wordt enkel via digitale weg geraadpleegd. Het merendeel van de leden van deze raad maakt ook deel uit van een onderzoeksjournalistiek centrum of netwerk in eigen land. Sheila Ahern, Sanita

Jemberga, Chirsto Hird, Ilona Moricz, Xhelal Neziri, Anne Skjerning, Martin Stoll, Serena Tinari en Zaklina Zafirova vervoegden de adviesraad in 2014.

- **Sheila Ahern** is een Ierse tv-reporter en hoofd van het [Mary Rafter Fund](#).
- **Stefan Candea** is mede-oprichter van het [Romanian Centre for Investigative Journalism](#). Hij werkt als freelance onderzoeksjournalist vanuit Boekarest, Roemenië.
- **Wojtek Ciesla** is een Poolse journalist die werkt bij Newsweek Poland. Hij is ook een van de oprichters van het Poolse [Fundacja Reporterow](#), dat onderzoeksjournalistiek wil stimuleren in Polen en omliggende landen.
- **Jan Gunnar Furuly** is een Noorse journalist die werkt voor dagblad *Aftenposten*. Hij is voorzitter van de Noorse vereniging voor onderzoeksjournalistiek [SKUP](#).
- **Sanita Jemberga** is een Letse onderzoeksjournaliste die sinds 1996 voor de geschreven pers en tv werkt. In 2014 vervoegde ze het team van [Re:Baltica](#), het Baltic Center for Investigative Journalism.
- **Stephen Grey** is verslaggever bij Reuters in het VK en heeft veel ervaring met internationale en Europese verslaggeving als freelancer en als redactielid.
- **Anne Haubek** is mede-oprichter van [Scoop](#), een netwerk dat onderzoeksjournalistiek in Oost-Europese landen ondersteunt. Ze werkt als redacteur en presentatrice van een wekelijkse [radioshow over Europese politiek](#) voor de Deense openbare omroep.
- **Christo Hird** is de managing editor van het [London Bureau for Investigative Journalism](#).
- **András Löke** is een Hongaarse journalist die werkt met ultralokaal nieuws in Boedapest. Hij werkt ook voor de [Soma Foundation](#), die jaarlijkse prijzen uitreiken voor onderzoeksjournalistiek.
- **Ilona Moricz** is de directeur van het [Centre for Independent Journalism](#) in Hongarije.
- **Lutz Mükke** werkt voor de [Universiteit van Leipzig](#), waar hij onder andere onderzoeksmethodes doceert. Hij vertegenwoordigt het Duitse [Netzwerk Recherche](#).
- **Xhelal Neziri** is een Macedonische journalist en mede-oprichter van [Scoop Macedonia](#).
- **Anne Skjerning** is freelance journaliste en bestuurslid van de Deense vereniging voor onderzoeksjournalistiek [FUJ \(Foreningen for Undersøgende Journalistik\)](#).
- **Margo Smit** is de directeur van de Nederlands-Vlaamse Vereniging van Onderzoeksjournalistiek [VVOJ](#). Ze doceert aan de Universiteit van Groningen in Nederland.
- **Martin Stoll** is lid van de onderzoeksredacties van *Sonntagszeitung* en *Le Matin Dimanche*. Hij is ondervoorzitter van [Investigativ.ch](#) en voorzitter van [Öffentlichkeitsgesetz.ch](#).

- **Serena Tinari** is een Italiaanse onderzoeksjournaliste die werkt vanuit Zwitserland. Ze is lid van [Swiss Investigative Reporters' Network](#), [IRE](#) en [ICIJ](#).
  - **Stanimir Vaglenov** is de oprichter van het [Bulgarian Center for investigative journalism](#). Hij werkt voor het dagblad *24 Casa* in Sofia, Bulgarije.
  - **Tarmo Vahter** is vice-hoofdredacteur van weekblad [Eesti Ekspress](#) in Tallinn, Estland.
  - **Salla Vuorikoski** is een Finse journaliste die werkt voor MTV3. Ze is bestuurslid van de Finse vereniging voor onderzoeksjournalistiek, [Tutkiva](#).
  - **Zaklina Zafirova** is een Macedonische journaliste en mede-oprichter van [Scoop Macedonia](#).
- *1.2.6. Donateurs*

Journalismfund.eu wordt gedragen door een grote groep van sympathisanten. In 2014 konden we 112 mensen overtuigen om in totaal 6.560 euro te doneren.

2. ACTIVITEITEN I – WERKBEURZEN

2.1. PROJECT EUROPESE BEURZEN

- *2.1.1. Doelstelling*

Politieke beslissingen worden steeds meer op internationaal niveau genomen. Handel en business verlopen over de grenzen heen. Criminelen zetten netwerken op en zijn in verschillende landen actief. Als journalisten hun rol goed willen blijven spelen, is samenwerking over landsgrenzen heen een must, zowel wat research als wat publicatie betreft.

Journalismfund.eu steunt teams van journalisten uit verschillende landen. De journalisten werken meestal vanuit hun eigen land aan een gemeenschappelijk verhaal. Zo bundelen ze hun onderzoekscompetenties en kunnen ze hun verhaal publiceren in verschillende landen. Dat laatste is belangrijk om de uiteenlopende Europese publieksgroepen aan te spreken en impact te genereren voor de journalistieke verhalen.

De steun gebeurt in de vorm van werkbeurzen voor individuele journalisten. Zij moeten kunnen aantonen dat hun project buitengewoon duur of tijdrovend is, in die zin dat het door de normale steun van redacteurs of uitgevers niet gedragen kan worden. De projecten moeten reguliere verslaggeving en dagdagelijkse journalistiek overstijgen en moeten een Europees thema of grensoverschrijdend perspectief hebben.

- *2.1.2. Aanvragen (twee zittijden)*

Voor zijn Europese cross-border-project organiseerde Journalismfund.eu in 2014 twee zittijden, in maart en september. In totaal ontving Journalismfund.eu 55 aanvragen van in totaal 157 aanvragers. Nooit eerder vonden zoveel journalisten de weg naar Journalismfund.eu.

Er werden twaalf aanvragen goedgekeurd, ingediend door in totaal 37 aanvragers.

Het totaal aangevraagde bedrag in 2014 was 479.697 euro, meer dan in eender welk jaar voordien. De jury kende in totaal 63.195 euro toe, ook een recordbedrag.

- *2.1.3. Profiel van de aanvragers*

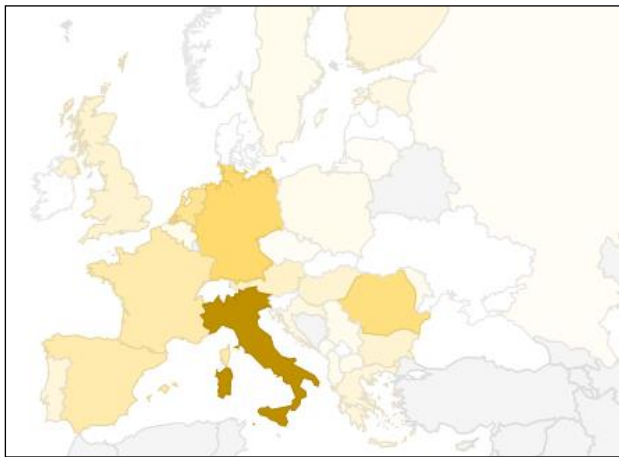
Aanvragers

De 55 aanvragen werden ingediend door in totaal 157 journalisten. Wat de nationaliteit van de aanvragers betreft, voerde net als vorig jaar Italië (34) de lijst

aan, met Duitsland (16) als tweede. Roemenië (14) volgt op de derde plaats. Zie figuur 2.1.3A en tabel 2.1.3A voor een overzicht van de nationaliteit van de aanvragers. 76 aanvragers (48%) waren mannelijk en 81 (52%) vrouwelijk.

Toegekend

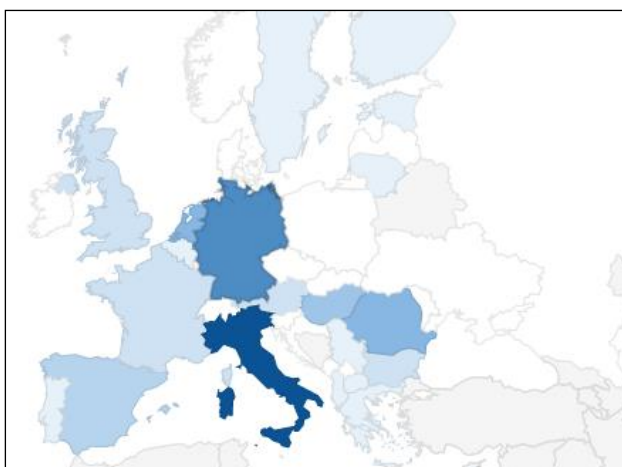
Een totaal van 37 aanvragers uit twintig verschillende landen, verspreid over twaalf teams, zagen hun aanvraag goedgekeurd. De meeste aanvragers die een beurs kregen, komen uit Italië, Duitsland, Nederland en Roemenië. Zie figuur 2.1.3B en tabel 2.1.3B voor een overzicht van de nationaliteit van de aanvragers met een beurs. 26 (70%) journalisten die een beurs kregen zijn mannelijk, 11 (30%) vrouwelijk. De jury hanteert enkel journalistieke criteria bij de selectie.

Figuur 2.1.3A – aanvragers in Europa

Italy	34	Belgium	2
Germany	16	Macedonia	2
Romania	14	Moldova	2
Netherlands	12	Poland	2
France	9	Serbia	2
Spain	9	Sweden	2
Austria	6	Argentina	1
Bulgaria	5	Bosnia	1
Hungary	5	Czech Republic	1
United Kingdom	5	Cyprus	1
Finland	4	Lithuania	1
Greece	4	Montenegro	1
Portugal	4	Nigeria	1
Croatia	3	Palestine	1
Estonia	3	Russia	1
Albania	2	Turkey	1

Tabel 2.1.3A – aanvragers per land

Figuur 2.1.3B – *grantees* in Europa

Italy	12	Albania	1
Germany	8	Belgium	1
Netherlands	5	Estonia	1
Romania	5	Finland	1
Hungary	4	Greece	1
Spain	3	Lithuania	1
Austria	2	Macedonia	1
Bulgaria	2	Portugal	1
France	2	Serbia	1
United Kingdom	2	Sweden	1

Tabel 2.1.3B – *grantees* per land

- *2.1.4. Overzicht van in 2014 gepubliceerde werkbeurzen*

Human Trafficking, The Modern-Day Slave Trade

- Ze leggen ons kortstondig in de watten: een manicure, pedicure of misschien een welverdiende massage. Ze zorgen ervoor dat we vrijdagavond niet hoeven te koken dankzij de vele goedkope Aziatische meeneemrestaurants die overal de kop opsteken. Ze voorzien zelfs in seksuele diensten voor duizenden Europese echtgenoten. En toch zijn we steeds gechoqueerd wanneer we over hen horen. Slachtoffers van mensenhandel zijn overal.
- Team van een Zweedse en een Duitse journalist.
- Werkbeurs van 8.500 euro, toegekend op 20 december 2013.
- <http://www.journalismfund.eu/human-trafficking>

The Migrants Files

- Een Europees consortium van onderzoeksjournalisten wilde achterhalen hoeveel mannen, vrouwen en kinderen stierven als resultaat van de migratiepolitiek van de lidstaten van de EU. De EU had zelf geen volledig overzicht van de cijfers. Door verschillende databanken te combineren, konden de journalisten achterhalen dat het aantal doden 50% hoger ligt dan voordien geschat werd. Het project werd gepubliceerd in meer dan 10 Europese landen.
- Team van twee Franse, twee Italiaanse, een Zweedse, Zwitserse, Spaanse en Griekse journalist.
- Werkbeurs van 7.280 euro, toegekend op 28 november 2013.
- <http://www.journalismfund.eu/migrants-files>

Preventive Justice: Guilty Until Proven Innocent

- Eén decennium na de bomaanslagen van 11 maart 2004 in Madrid, zijn ondertussen meer dan 500 mensen opgepakt in Spanje op verdenking van links met islamistische terroristische organisaties. Maar 50 van hen zijn effectief beschuldigd. Er lijkt een vorm van 'preventieve rechtspraak' van kracht in Spanje; de politie en het gerecht beschouwen verdachten als schuldig tot hun onschuld bewezen is.
- Team van een Mexicaans-Italiaanse, een Argentijns-Mexicaanse en een Spaanse journalist.
- Werkbeurs van 7.100 euro, toegekend op 20 december 2013.
- <http://www.journalismfund.eu/preventive-justice>

The E-Cigarette Lobby

- De elektronische sigaret is nieuw, controversieel en booming. Producenten vechten om het grootste marktaandeel. Wat is de waarheid achter het toestelletje, en waarom lonkt de tabakindustrie? Een onderzoek naar de politiek, het lobbywerk en de winsten achter de e-sigaret.
- Team van een Nederlandse en een Duitse journalist.
- Werkbeurs van 5.984 euro, toegekend op 17 december 2013.
- <http://www.journalismfund.eu/e-cigarette>

The Belarus Networks

- Sinds 1994 maakten president Lukashenko van Wit-Rusland en zijn entourage het Wit-Russische volk een geschatte 10 miljard dollar afhandig. Dit project brengt de geldstromen van de Wit-Russische elite in kaart.
- Team van twee Franse journalisten.
- Werkbeurs van 3.100 euro, toegekend op 24 juni 2014.
- <http://www.journalismfund.eu/belarus-networks>

Generation E

- Aan de hand van een grootse crowdsourcing verzamelde een team van Zuid-Europese journalisten duizenden verhalen van Zuid-Europese expats die hun land achter zich lieten om elders in Europa hun geluk te beproeven. De E staat voor Europa, Expat, Erasmus, Exodus, E-mail...
- Team van een Italiaanse, een Spaanse, een Griekse en een Portugese journalist.
- Werkbeurs van 5.000 euro, toegekend op 10 juni 2014.
- <http://www.journalismfund.eu/generationE>

Ghosts of Sochi

- De voorbereidingen voor de Olympische en Paralympische Winterspelen van 2014 in Sochi duurden zeven jaar. En met een prijskaartje van een geschatte 40 miljard euro dragen ze de dubieuze titel van duurste sportevenement ooit. Maar de Spelen hadden ook een menselijke kost. De slechte controle van onderaannemers leidde tot een klimaat van corruptie en abominabele veiligheidsmaatregelen, dat het leven kostte aan honderden niet-geregistreerde gastarbeiders.
- Team van een Britse, een Moldavische en een Russische journalist.
- Werkbeurs van 8.300 euro, toegekend op 20 december 2013.
- <http://www.journalismfund.eu/ghostsofsochi>

2.2. PROJECT FONDS PASCAL DECROOS

• 2.2.1. Doelstelling

Het project Fonds Pascal Decroos heeft als doel de herinnering aan Pascal Decroos levendig te houden en zijn levenswerk voort te zetten door:

- het bevorderen van kwaliteits- en onderzoeksjournalistiek in Vlaanderen en daarbuiten;
- het creëren van de mogelijkheid voor jonge mensen om journalistieke talenten in de praktijk te ontwikkelen;
- het bijeenbrengen van mensen uit verschillende hoeken en lagen van de maatschappij.

Het Fonds wil Vlaamse bijzondere en onderzoeksjournalistiek financieel ondersteunen met werkbeurzen. Zo krijgen zowel beginnende als ervaren journalisten de kans om hun ideeën uit te werken.

De steun wordt verleend in de vorm van subsidie aan individuele journalisten. Ze moeten kunnen aantonen dat hun project ongebruikelijk hoge kosten met zich meebrengt of zo tijdrovend van aard is dat de normale honorering van redactie of uitgeverij niet voldoende is om het project te realiseren. De projecten moeten uitstijgen boven de reguliere verslaggeving, de dagelijkse journalistiek of het correspondentenschap. Het onderwerp of thema moet bijzonder zijn, of anders de benadering of invalshoek.

• 2.2.2. Aanvragen (drie zittijden)

Tijdens het jaar 2014 ontving het Fonds Pascal Decroos 99 aanvragen in 3 zittijden, ingediend door 120 aanvragers. Opvallend, want dat zijn exact evenveel aanvragen als in 2013, toen ingediend door in totaal 121 aanvragers.

De jury heeft drie keer vergaderd en kende een totaal subsidiebedrag toe van 189.150 euro. Van de 99 aanvragen werden er na beoordeling 40 (40%) goedgekeurd en 59 (60%) afgewezen.

Totaal aangevraagd budget in 2014: 734.395 euro, een kleine 3000 euro minder dan vorig jaar.

- **2.2.3. Profiel van de aanvragers**

Aanvragers

Bij de 99 aanvragen waren in totaal 120 journalisten betrokken. 80 (67%) van de aanvragers waren freelancers (tegenover 73% vorig jaar) en 27 (23%) loontrekkenden. Onder de 120 aanvragers waren er 55 (46%) starters (minder dan twee jaar ervaring in de journalistiek) en 65 (54%) seniors. 50 (42%) aanvragers waren vrouwelijk, 70 (58%) mannelijk.

Toegekend

De 40 goedgekeurde aanvragen werden ingediend door in totaal 44 mensen. 25 (57%) daarvan zijn freelancers. Verder waren 24 mensen (55%) met een werkbeurs journalisten met twee jaar of meer ervaring, wat betekent dat de overige 20 (45%) starters waren. Jonge talenten kansen geven om journalistieke ervaring op te doen is een deel van de missie van de vereniging. 14 vrouwen (32%) kregen een werkbeurs toegekend, tegenover 30 mannen (68%).

- **2.2.4. Overzicht van in 2014 gepubliceerde werkbeurzen**

Coöperaties. Hoe heroveren we de economie?

- Wat maakt dat in Zwitserland bio, streekproducten, fairtrade en eco het hoogst scoren? Wie weet de Zwitsers richting duurzame economie te sturen? Op zoek naar antwoorden op deze en andere vragen rond coöperaties.
- Werkbeurs van 4000 euro, toegekend op 29 april 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/cooperaties>

Uitgebeend. Hoe veilig is ons voedsel nog?

- In Nederland raken jaarlijks meer dan 60.000 mensen besmet met salmonella. Op driekwart van het kippenvlees is de resistente ESBL-bacterie aangetroffen. Is ons eten wel zo veilig als fabrikanten en ministers beweren?
- Een werkbeurs van 2500 euro, toegekend op 21 november 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/uitgebeend>

Italië. De schaduwkant van een zonovergoten land

- Italië: het is geen buurland en toch voelt het vaak zo aan. Maar hoe goed kennen wij dat land en zijn volk?
- Een werkbeurs van 3000 euro, toegekend op 4 oktober 2012.
- <http://fondspascaldecroos.org/italie>

Ons Europa is niet dat van hen

- Het gaat niet goed met ons Europa. Tenminste, dat is wat we zouden zeggen, mochten we er maar wat meer mee bezig zijn. Europa, dat is boven ons hoofd. Is er nog een toekomst voor een echt Europa van de volkeren?
- Een werkbeurs van 1000 euro, toegekend op 21 november 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/ons-europa>

Zwarte Diamant

- Smokkel, fraude en belastingontduiking zijn al decennia lang schering en inslag in de diamantbranche in Antwerpen. Het doek gelicht.
- Een werkbeurs van 5100 euro, toegekend op 13 september 2012.
- <http://fondspascaldecroos.org/zwarte-diamant>

Birmese Lente

- Wat niemand had verwacht, gebeurde toch. Het leger in Myanmar zette een transitie in gang die een van 's werelds oudste dictaturen in een democratie moest veranderen. De betrokkenen getuige.
- Een werkbeurs van 8000 euro, toegekend op 31 mei 2010.
- <http://fondspascaldecroos.org/birmeselente>

Terug naar Timboektoe

- De Toereg oefenen al eeuwenlang een grote aantrekkingskracht uit op westerlingen. Maar de wereld verandert; sommigen knoopten banden aan met Al-Qaida, voerden de sharia in. Wat is er gebeurd?
- Een werkbeurs van 5000 euro, toegekend op 29 april 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/timboektoe>

Huurlingen, geheim agenten en diplomaten

- In 1964 worden in Congo zo'n 2000 gijzelaars door Belgische para's uit de handen van rebellen bevrijd. Maar de gebeurtenissen achter het succesverhaal plaveiden de weg voor het autocratische bewind van Mobutu.
- Een werkbeurs van 5400 euro, toegekend op 12 december 2006.
- <http://fondspascaldecroos.org/huurlingen>

Born Free? Zuid-Afrika's generatie na de apartheid

- In 2014 ging de zogenaamde *born free generation*, Zuid-Afrikanen die geboren zijn na de apartheid, voor het eerst stemmen. Maar hebben zwarte jongeren echt betere kansen dan hun ouders?

- Een werkbeurs van 15.000 euro, toegekend op 29 april 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/born-free-generatie>

Klimaatverandering op vakantie

- Welke impact heeft de klimaatverandering op het leven op aarde? Over opschuivende comfortzones van dieren en planten in de bergen en het Middellandse Zeegebied.
- Een werkbeurs van 6000 euro, toegekend op 11 juni 2014.
- <http://fondspascaldecroos.org/klimaatverandering>

Halfway Home

- Er broeit iets in de typische Brusselse aankomstwijken Molenbeek en Kuregem. Op zoek naar een nieuw perspectief op deze wijken, waar chaos, ondernemingszin en kosmopolitisme het straatbeeld bepalen.
- Een werkbeurs van 8740 euro, toegekend op 2 mei 2014.
- <http://fondspascaldecroos.org/halfwayhome>

Filippijnse wouden: tombes voor de bioculturele diversiteit

- De Filipijnen zijn één van de 17 megadiversiteitslanden op de planeet. Qua bioculturele diversiteit en natuurlijke rijkdommen is het land een grot van Ali Baba. Maar zandroof en baggerwerken zorgen voor een massale vernietiging.
- Een werkbeurs van 5000 euro, toegekend op 21 mei 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/filippijnse-wouden>

In Between

- Egypte, najaar 2013. Op straat zijn de naweeën van een bloedige zomer nog voelbaar. Geldt dat ook voor de huiskamer? Een fotoproject.
- Een werkbeurs van 4110 euro, toegekend op 8 november 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/inbetween>

Documentaire in Vlaanderen

- In 2012 toonde IDFA, het grootste documentairefestival ter wereld, in zijn 25ste editie een divers assortiment uit Vlaanderen. Een stand van zaken van de Vlaamse documentaire film.
- Een werkbeurs van 1000 euro, toegekend op 4 juni 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/documentaire-in-vlaanderen>

Diaspora

- Twintig jaar geleden, op 7 april 1994, brak in Rwanda de genocide uit. Een persoonlijk relaas van de genocide in stripvorm.
- Een werkbeurs van 4850 euro, toegekend op 27 september 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/diaspora>

Biografie van de tomaat

- De nationale tomaat is in. Veel Europese consumenten zweren bij hun eigen tomaat. Maar met de werkelijkheid van de Europese tomatenbusiness heeft deze 'ode aan de oude traditie' weinig te maken.
- Een werkbeurs van 3000 euro, toegekend op 21 november 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/tomaat>

Nieuwe kansen in het land van herkomst?

- Een dossier over terugkeer als onderdeel van het Europese migratiebeleid, de rekbare invulling van veiligheid, perspectieven of het ontbreken ervan, heimwee en verlamming.
- Een werkbeurs van 5000 euro, toegekend op 21 november 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/landvanherkomst>

Schitterende afzondering?

- Ascension en St Helena. Twee morzels van het ooit zo machtige Britse Empire. Vandaag vergeten, en ver van alles en iedereen. Een fotoproject.
- Een werkbeurs van 6000 euro, toegekend op 29 oktober 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/schitterende-afzondering>

De moeizame vergroening van de Europese energiemarkt

- Europa wil één interne energiemarkt creëren en de energievoorziening vóór 2050 volledig verduurzamen. Een dubbeleexperiment dat chaos en hoge kosten oplevert...
- Een werkbeurs van 10.000 euro, toegekend op 16 september 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/europeseenergie>

God is een Rus

- De fascinatie van de Westerse mens voor het Russisch-orthodoxe geloof is in de afgelopen honderd jaar voortdurend toegenomen. Een blik achter de schermen van de kerk.

- Een werkbeurs van 1400 euro, toegekend op 25 oktober 2012.
- <http://fondspascaldecroos.org/god-rus>

Dossier Staatsgeheimen

- De overheid is een geheimzinnig beest. Hoewel het transparantie-ideaal in westerse democratieën breed wordt gedragen, herbergen ministeries en overheidsdiensten duizenden geheimen...
- Een werkbeurs van 3000 euro, toegekend op 16 september 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/staatsgeheimen>

De activist, van hindermacht naar ontwikkelkracht

- Een reportagereeks over activisme in Latijns-Amerika.
- Een werkbeurs van 4000 euro, toegekend op 16 september 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/activist>

Fanáticos

- Het woord is aan mensen die doorgaans niet opgevoerd worden in de mainstreammedia, die opvallen omwille van hun buitensporige passie, achter dewelke vaak een strijd en een zoektocht naar identiteit schuilgaan.
- Een werkbeurs van 4000 euro, toegekend op 21 november 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/fanaticos>

Media en Politiek

- Hoe denken politici over media en over politieke berichtgeving? De partijvoorzitters van Open VLD, CD&V, Sp.a en Groen evenals hun mediaspecialisten en communicatiemedewerkers aan het woord.
- Een werkbeurs van 3000 euro, toegekend op 16 september 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/media-en-politiek>

La Revolucion Gulliveriana

- Uruguay, Brazilië, Argentinië, Chili en Bolivia, traditioneel leveranciers van grondstoffen. Ze mikken op groei, maar tegelijk willen ze uit het koloniale schema stappen waarin alles op export is gericht, en zoeken ze andere pistes.
- Een werkbeurs van 7425 euro, toegekend op 29 april 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/revolucion>

De Syrische schoolstrijd

- Oorlog wordt niet enkel met wapens gevoerd, maar ook via strijdende ideologieën die in oorlogstijd via het onderwijs aan kinderen worden meegegeven...
- Een werkbeurs van 6000 euro, toegekend op 28 juli 2014.
- <http://fondspascaldecroos.org/syrischeschoolstrijd>

Backup Butembo

- Het verhaal van buitengewoon sterke vrouwen in Oost-Congo, al ruim 15 jaar het strijdtoneel van een bloedig conflict.
- Een werkbeurs van 4000 euro, toegekend op 12 oktober 2012.
- <http://fondspascaldecroos.org/backupbutembo>

Samuel en las nubes

- In de Andes zijn alle gletsjers aan het wegsmelten. Samuel Mendoza, de enige overblijvende werknemer van de hoogste skipiste ter wereld, is een man met een kleine droom, verpletterd door een grote verandering.
- Een werkbeurs van 5000 euro, toegekend op 21 oktober 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/samuel>

Waiting for August

- Een intiem portret van de vijftienjarige Roemeense Georgiana Halmac en de moeilijkheden die ze ondervindt als gezinshoofd nu haar moeder de hele zomer in Turijn werkt.
- Een werkbeurs van 6000 euro, toegekend op 11 juli 2012.
- <http://fondspascaldecroos.org/waitingforaugust>

Egyptian Sweets

- Drie jaar na de revolutie klautert het dagdagelijkse leven in Egypte moeizaam uit een dal. Hoe ga je verder nadat de euforie is weggeëbd en de bikkelharte realiteit je in de ogen staart?
- Een werkbeurs van 3800 euro, toegekend op 29 april 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/egyptian-sweets>

Worthy of the Crown

- Vijftien jaar na zijn laatste bezoek keert de Belgisch-Nigeriaanse Yemi Oduwale terug naar Nigeria om zijn opa, die als stamhoofd ooit regeerde

over een gebied van 700 vierkante kilometer en 175 000 mensen, te bezoeken en – wie weet – op te volgen.

- Een werkbeurs van 5000 euro, toegekend op 21 november 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/worthyofthecrown>

Bang voor beperking

- Leerkrachten in het gewoon onderwijs zijn bang voor kinderen met beperkingen in hun klas, blijkt uit een enquête. Een reportage over inclusief onderwijs.
- Een werkbeurs van 3100 euro, toegekend op 9 oktober 2013.
- <http://fondspascaldecroos.org/bangvoorbeperking>

2.3. PRIJZEN EN AWARDS

Elk jaar vallen enkele projecten gerealiseerd met steun van Journalismfund.eu (in het Europese cross-borderwerkbeurzenprogramma dan wel het Vlaamse Fonds Pascal Decroos-werkbeurzenprogramma) in de prijzen. In 2014 ging het om drie projecten: twee documentaires die steun kregen van het Fonds Pascal Decroos en één datajournalistiek project met steun van het Europese programma.

Backup Butembo, een project van Elien Spillebeen, kreeg

- de Award of Excellence op het Indie Fest in Californië
- de prijs voor Best Documentary Feature op de Los Angeles Movie Awards

Waiting for August, een project van Teodora Ana Mihai, kreeg

- de prijs voor Best Documentary op het Karlovy Vary Film Festival in Praag
  - de Best International Feature Award op Hot Docs in Toronto
  - de prijs voor Best International op het Antenna Documentary Film Festival
  - de prijs voor Best International op het Hot Springs Documentary Film Festival
- en werd genomineerd voor de European Film Award for Best Documentary.

The Migrants Files, een project van Nicolas Kayser-Bril, Jacopo Ottaviani, Daniele Grasso, Jens Finnäs, Sylke Gruhnwald, Jean-Marc Manach, Andrea Nelson Mauro, Alessio Cimorelli en Katerina Stavroula, kreeg de Global Editors Network Data Journalism Award voor Best Story on a Single Topic.

Er was ook nog een eervolle vermelding van de Reporting Europe Prize voor het project ***Gaza's Gas: the EU's Burned Millions*** van Cecilia Ferrara en Assia Rabinowitz, dat steun kreeg van het Europese cross-borderwerkbeurzenprogramma.

3. ACTIVITEITEN II – NETWERKEN

3.1. EIGEN PROJECTEN

- *3.1.1. Dataharvest+ Conference 2014 (JF)*

Op 9, 10 en 11 mei 2014 vond voor de vierde keer de Dataharvest Conference plaats, zoals steeds in de Brusselse Erasmushogeschool. De Dataharvest is uitgegroeid tot de grootste Europese conferentie voor data- en onderzoeksjournalistiek. Het aantal deelnemers groeide van een dertigtal in 2011, over 100 in 2012 en 154 in 2013 tot 200 dit jaar. Er waren 27 verschillende landen vertegenwoordigd. In 2013 waren dat nog 22 landen.

De Dataharvest Conference ontstond in 2011 door het samengaan van twee jaarlijkse seminars: dat van Wobbing.eu – dat journalisten samenbracht die gebruik maakten van wetgeving rond openbaarheid van bestuur – en dat van Farmsubsidy.org – dat journalisten samenbracht die via openbaarheidswetgeving, datajournalistiek en cross-borderjournalistiek werkten rond de uitgaven van de EU.

Dataharvest+ 2014 bood uiteenlopende sessies aan in verschillende tracks: cross-border and EU, data, entrepreneurial journalism, Wobbing en Farmsubsidy. Daarnaast was er ook een journalism lab waar programmeurs en journalisten elkaar konden ontmoeten om ideeën en skills uit te wisselen. Een dag voor de eigenlijke conferentie, op donderdag 8 mei, kwamen verschillende programmeurs al samen om tijdens een hackathon een aantal datasets voor te bereiden waarmee tijdens de conferentie zou gewerkt worden.

Cross-border and EU

Blikvanger in de cross-border en EU track was Europese ombudsvrouw Emily O'Reilly, zelf voormalig journaliste. O'Reilly en haar team kwamen praten over onder andere *data transparency* en toegang tot documenten. Daarnaast kregen ook enkele door het Europese werkbeurzenprogramma van Journalismfund.eu gesteunde projecten de nodige aandacht: *In the Name of the State*, *The E-Cigarette Lobby*, en het *human trafficking*-verhaal.

Data

Een grote rol in de data track van Dataharvest+ 2014 was weggelegd voor het toen pas gepubliceerde, met steun van Journalismfund.eu gerealiseerde project *The Migrants Files*. De Europese agentschappen waren aanwezig om te brainstormen over manieren om beter te kunnen samenwerken met datajournalisten. Zoals steeds waren er ook veel hands-on sessies tijdens dewelke journalisten wegwijs werden gemaakt in data-analysetools zoals Google Fusion, Helium en Open Refine. Tot slot

was er een semi-permanente Security Zone waar journalisten konden langsgaan om te leren hoe ze hun digitale gegevens en communicatie beter konden beveiligen.

Entrepreneurial journalism

De entrepreneurial journalism track bestond uit enkele sessies gewijd aan vormen van financiering voor journalisten.

Wobbing

De wobbing-sessies behandelden de laatste ontwikkelingen in het vergaren van informatie gebaseerd op de wet openbaarheid van bestuur—in België, maar ook in het buitenland. Zo waren er wob-verhalen te vinden uit Noorwegen, India en Ierland. Op zondag waren de sessies specifiek gericht op ‘wobbing the EU’.

Farmsubsidy.org

In de Farmsubsidy track stond dit jaar, naast de Europese landbouwsubsidies, voedsel fraude en -veiligheid centraal. Met het verhaal van olijfoliefraude stond ook hier een door het Europese werkbeurzenprogramma van Journalismfund.eu gesteund project in de picture.

Journalism Lab

Na het succes van 2013 werd in 2014 beslist om opnieuw een Data Journalism Lab op te zetten. Het lab bracht journalisten en datacoders samen om verhaalde ideeën te bespreken of nieuwe datasets voor te bereiden. Journalisten kunnen bijvoorbeeld langskomen met een idee voor een verhaal met interessante codeeruitdagingen; coders hebben dan misschien weer een idee waarvoor ze willen samenwerken met één of meer journalisten. Het Data Journalism Lab werd georganiseerd in samenwerking met vertegenwoordigers van de Open Knowledge Foundation.

- **3.1.2. Mediacafé (FPD i.s.m. VVOJ, deBuren en Zebrstraat)**

Mediacafé #16: Hoor de klokken luiden

Onderwerp: Enkele van de grootste journalistieke verhalen van de afgelopen jaren kwamen er nadat klokkenluiders journalisten of media inside, en vaak geheime, informatie bezorgden. Hoog tijd voor een grondige bespreking van de praktijk.

Panel: Paul van Buitenen (klokkenluider van het eerste uur), Bart Weekers (Vlaams ombudsman) en Hugo van der Parre (NOS), met moderator Bert Rymen (Radio 1).

Praktisch: maandag 24 februari 2014 om 19u30 bij deBuren, Brussel.

Mediacafé #17: Europa in de media

Onderwerp: 'Europa' biedt de kans om grote dossiers uit te spitten die elke Europese burger aangaan, maar doorgaans blijft de verslaggeving beperkt tot het volgen van de politieke actualiteit, duiding bij de Europese topbijeenkomsten en het bijwonen van persconferenties. Waarom zetten we in Vlaanderen zo weinig in op Europa terwijl we er met onze neus op zitten? **Panel:** Bart Staes (Groen), Rob Heirbaut (VRT) en Caroline de Gruyter (NRC), met moderator Ton van Lierop (VRT). **Praktisch:** maandag 28 april 2014 om 19u30 bij deBuren, Brussel.

Mediacafé #18: Journalistiek en ondernemerschap

Onderwerp: Hoe ondernemend moet een journalist zijn om nog aan de bak te komen? **Panel:** Dirk Barrez (schrijver, oprichter *De Wereld Morgen*), Mark Deuze (hoogleraar Mediastudies UvA) en Sanne De Wilde (fotografe, *Volkscrant*), met moderator Helena de Groot (Klara). **Praktisch:** Donderdag 16 oktober 2014 om 19u30 in Zebrstraat, Gent.

Mediacafé #19: Journalist, behoed ons voor de expertocratie!

Onderwerp: Hoe moet de journalist zijn functie blijven invullen in een steeds complexer wordende samenleving? **Panel:** Maxie Eckert (*De Standaard*), Tamar de Waal (*Trouw, De Groene Amsterdammer*) en Dirk Draulans (*Knack*), met moderator Trui De Maré (VRT). **Praktisch:** Donderdag 11 december 2014 om 19u30 in Zebrstraat, Gent.

- **3.1.3. 10 jaar IRJ – De journalist van de toekomst: ondernemend, internationaal, creatief (FPD i.s.m. Thomas More Mechelen)**

In het kader van de tiende verjaardag van de postgraduate opleiding Internationale Researchjournalistiek organiseerde het Fonds Pascal Decroos i.s.m. Thomas More Mechelen een avond over 'De journalist van de toekomst: ondernemend, internationaal, creatief' met klinkende sprekers van binnen- en buitenland. Via speeches van journalistieke zwaargewichten en een panelgesprek met enthousiaste, ondernemende journalisten keken we naar de kwaliteiten die jonge mensen nodig hebben om de journalistieke toppers van morgen te worden. Het event vond plaats op 1 april 2014. Het programma zag er als volgt uit:

- Inleidend woordje van Marleen Teugels die als onderzoeksjournaliste 10 jaar bij de opleiding betrokken was

- Keynote speech van Teun Gautier (verbonden aan *De Correspondent* en *Publeaks.nl*, voormalig directeur van *De Groene Amsterdammer*) over de nieuwe dynamieken in de hedendaagse journalistiek
  - Keynote speech van Claire Davenport (correspondente in Brussel voor *Reuters*) over werken vanuit het buitenland
  - Panelgesprek met Midden-Oosten-freelancer Annabell Van den Berghe, oud-student IRJ Pieter Stockmans (Tussen Vrijheid en Geluk), Olivia Rutazibwa (voormalig redacteur voor MO*, docente Europese en Internationale Ontwikkelingsstudies aan de universiteit van Portsmouth) en blogger Thomas Smolders. Koppen-presentator Tim Verheyden was de moderator van dienst.
  - Receptie
- **3.1.4 Andere activiteiten**

Gedurende het jaar is het management aanwezig op speciale evenementen en conferenties onderzoeksjournalistiek. Hun advies wordt ook gevraagd door verschillende organisaties.

Ides Debruyne zetelt in de adviesraad van Mediacademie (kwam vier keer samen in 2014), in het bestuur van de VVOJ (kwam negen keer samen in 2014) en in de redactieraad van het VVOJ-jaarboek (kwam vier keer samen).

03/01/2014 – Debat modereren – ‘Terreinverkenning: academisch onderzoek in persvrijheid – Antwerpen - VAR
05/01/2014- Reporter Radio – in uitzending Nederlandse radio met Niels Heithuis
20/01/2014 – Future Media Lab – Roundtable for European donor organisations – Brussels
20/01/2014 – Future Media Lab – Brussels
20/01/2014 – PEN Vlaanderen meeting
03/02/2014 – Meeting Pascal Despieghelaere fonds – Fotomuseum Antwerpen
17/02/2014 – Staten-Generaal media – Brussel (modereren)
18/03/2014 – Meeting PEN Vlaanderen
20/03/2014 – Adviesraad Mediacademie – Brussel
25/03/2014 – opleidingsadviesraad Arteveldehogeschool – Gent
31/03/2014 – Meeting Belfiusprijzen Jury - Brussel
01/04/2014 – De journalist van de toekomst – 10 jaar IRJ - Mechelen
22/04/2014 – meeting werkgroep VVOJ jaarboek en VVOJ conf. – Utrecht
23/04/2014 – Nacht van de journalistiek – Brussel
24/04/2014 – Dag van de filantropie – Brussel
02/05/2014 – Dag van de persvrijheid – Amsterdam
12/05/2015 - Debat en reflecties over de media en de rol/relevantie van communicatiewetenschappen - Gert Ysebaert, Karl van den Broeck, Lut Vercruysse
14/05/2015 – Belgodyssee Masterclass – Brussel
14/05/2015 – Uitreiking Belfiusprijzen Brussel

03/06/2014 – bestuursvergadering Scriptie vzw Zellik
17/06/2014 – meeting PEN Vlaanderen Antwerpen
26/06/2014 – EU Media workshop Brussel
29/07/2014 – Meeting Taalunie Den Haag
14/08/2014 – Meeting Transparency International – Brussels
02/09/2014 – PEN Vlaanderen meeting – Antwerpen
04/09/2014 – Raad van Bestuur Scriptie vzw – Zellik
04/09/2014 – Conferentie Visualise It – Utrecht
16/09/2014 – TI – ECO Project – Brussel
06/10/2014 – Lezing Mediaraven – Gent
14/10/2014 – Paul Meyers – Mediacademie – Brussel
17/10/2014 – Studiedag Steunpunt Media – Antwerpen
20/10/2014 – Symposium Oxfam Novib – Amsterdam
20/10/2014 – Orde van de Prince – Antwerpen
21/10/2014 – Mediafonds documentaire - VAF
22/10/2014 – Lezing UGent
24/11/2014 – Meeting PEN Vlaanderen – Antwerpen
30/11/2014 – Herdenkingsmis Pascal Decroos – Oostende
04/12/2014 – Beyond your world - Utrecht
16/12/2014 – Belgodyssee – VRT Brussel
18/12/2014 – Uitreiking Vlaamse Scriptieprijs

- *3.1.5. Nacht van de Journalistiek (Vlaamse Nieuwsmedia i.s.m. FPD)*

Het Fonds Pascal Decroos werkte ook in 2014 mee aan het event ‘Nacht van de Journalistiek’ en zetelde in de jury van de Prijs van de minister van Media.

www.nachtvandejournalistiek.be

- *3.1.6. Mediacademie Datatrainingen (FPD i.s.m. VVOJ)*

In het kader van de [Mediacademie Geschreven Pers](#), het opleidingsproject van de Vlaamse geschreven-persuitgevers, organiseerde het Fonds Pascal Decroos vier trainingssessies door topspecialisten uit de datajournalistiek voor Vlaamse journalisten. De vier sessies behandelen elk een ander aspect van datajournalistiek:

- [Woensdag 1 oktober](#): Britse blogger en docent journalistiek **Paul Bradshaw** is al jaren een autoriteit in datascraping, het geautomatiseerd vergaren van informatie uit online bronnen.
- [Donderdag 2 oktober](#): **Hille van der Kaa** is docente datajournalistiek aan de Universiteit van Tilburg. Zij gaf een inleiding in dataverwerkings- en visualisatietools.

- [Vrijdag 10 oktober](#): verhalen vinden in archieven. **Eric Hennekam** is gespecialiseerd in online archieven vinden en doorzoeken.
- [Dinsdag 14 oktober](#): BBC-zoekspecialist **Paul Myers** is al jaren één van de grootste autoriteiten in zoeken op internet en op social media. Twitter en Facebook worden ware goudmijnen dankzij hem.

3.2. ALS PARTNER

- *3.2.1. Werkbeurzen Stichting Filip Decock (Stichting Filip Decock i.s.m. FPD)*

Tot 2013 organiseerde de vzw Stichting Filip Decock, opgericht ter nagedachtenis van radiojournalist Filip Decock, een tweejaarlijkse persprijs. In 2014 werd die wedstrijd vervangen door twee werkbeurzen, waarvoor de stichting samenwerkte met het Fonds Pascal Decroos. De organisatie, de beoordeling van de kandidaturen en de selectie van winnaars van deze specifieke beurzen waren volledig in handen van de Stichting Filip Decock. Voor de communicatie en handling deed de stichting een beroep op het grote netwerk en de expertise van het Fonds Pascal Decroos.

De oproep ging uit naar zowel jonge als ervaren journalisten. Die konden ideeën insturen voor journalistieke verhalen over de derde wereld. De speciale oproep werd geopend op 1 september en afgesloten op 15 oktober 2014. Er waren vijf inzendingen, specifiek voor de werkbeurzen Stichting Filip Decock. Niet fantastisch, maar zeker aanvaardbaar voor een nieuw initiatief.

www.fondspascaldecroos.org/filipdecock

- *3.2.2. European Corruption Observatory (Transparency International i.s.m. JF)*

De *European Corruption Observatory* is een monitoringplatform dat journalisten en voorvechters van anticorruptie van over heel Europa moet samenbrengen. Het is een tweejarig project gestart in 2014 door Transparency International in samenwerking met Journalismfund.eu, met als doel het volgen van pan-Europees nieuws over corruptie en het sensibiliseren van media, maatschappij en beleidsmakers.

Dankzij het project zullen journalisten sneller over de landsgrenzen heen samenwerken aan corruptiedossiers. EU- en nationale politici zullen het dan weer als een bron kunnen zien voor informatie over de verspreiding van corruptie in Europa.

Door samen te werken met Journalismfund.eu kan Transparency International voor het project op een groter bereik onder Europese journalisten rekenen. Bètaversies van de Observatory zullen voorgesteld worden aan journalisten, beleidsmakers en

middenveldsorganisaties tijdens zes evenementen, waaronder de Dataharvest Conference in 2015.

3.3. SPIN-OFFS

- *3.3.1. De Vlaamse Scriptieprijs*

De Vlaamse Scriptieprijs is ooit ontstaan in de schoot van het Fonds Pascal Decroos. Scriptie vzw staat nu geruime tijd op eigen benen. De Vlaamse Scriptieprijs is de meest prestigieuze scriptieprijs in Vlaanderen. In 2014 waren er 510 inzendingen en www.scriptiebank.be bevat inmiddels meer dan 2500 scripties. De uitreiking vond dit jaar plaats in Kortrijk.

www.scriptieprijs.be – www.scriptiebank.be

3.4. ALS LID

- *3.4.1. VVOJ – VVOJ-conferentie 2014*

De jaarlijkse conferentie van de VVOJ, het grootste evenement voor Vlaamse en Nederlandse onderzoeksjournalisten, vond in 2014 plaats op vrijdag 7 en zaterdag 8 november in Kortrijk. Journalismfund.eu steunde de VVOJ bij het organiseren van de conferentie en de communicatie erom heen.

[Alle informatie en verslagen van de conferentie verzameld.](#)

- *3.4.2. Global Investigative Journalism Network*

Het Global Investigative Journalism Network is de verzamelpaats voor onderzoeksjournalistieke organisaties en initiatieven van overal ter wereld. Ze zijn op dit moment gebaseerd in Washington, DC. Journalismfund.eu is sinds 2004 lid van het Global Investigative Journalism Network. Brigitte Alfter is lid van het Steering Committee.

4. ACTIVITEITEN III – STARTERS

4.1. POSTGRADUAAT IRJ: INTERNATIONALE RESEARCHJOURNALISTIEK

Net zoals de voorbije tien jaar organiseerde Journalismfund.eu in 2014 i.s.m. de Thomas More Hogeschool in Mechelen de opleiding Postgraduaat Internationale Researchjournalistiek.

De opleiding, vooral gericht op bachelors in de journalistiek en alle studenten met een masterdiploma, geeft inzicht in hoe je een journalistiek researchproject zonder kleerscheuren opzet en biedt hulpmiddelen om zelfstandig een onderbouwd en geloofwaardig journalistiek project op poten te zetten. Er zijn drie modules: Researchjournalistiek, Internationale Berichtgeving, en Portfolio. In totaal beslaat de opleiding 136 cursussen op dinsdag- en donderdagavonden (tijdens het academiejaar).

De uiteindelijke bedoeling van deze opleiding is leren nieuws te maken. De studenten maken kennis met technieken waar reguliere journalisten nog nooit van hebben gehoord. Zo wordt er sterk ingezet op data-analyse en –visualisatie, zoeken op internet, gebruik maken van de wet openbaarheid van bestuur etc.

Dat de opleiding relevant blijft, blijkt uit verschillende cases die de studenten van academiejaar 2013-2014 in de Vlaamse media brachten:

- [‘Transseksualiteit is een chronische ziekte’](#) (Femke van der Zalm, Jente Onraedt, Nicolas Baetens – *De Standaard*, 23 juni 2014)
- [‘Ze behandelen me als een slaaf’](#) (Patrick Gijssels, Lisa Develtere, Maria Groot – *De Standaard*, 7 juli 2014)

Voor het academiejaar 2014-2015 schreven zich 19 studenten in.

4.2. SAMENWERKING FPD-STARTERS & VRANCKX

De in 2012 gestarte samenwerking tussen het Fonds Pascal Decroos en het Canvasprogramma Vranckx werd ook in 2014 voortgezet. Bedoeling van de samenwerking is om jonge reportagemakers een kans te geven hun project op tv te brengen.

Een project dat steun kreeg van het Fonds werd in 2014 getoond in Vranckx op Canvas: [‘Worthy of the Crown’](#), dat eerder ook al als documentaire gescreend werd in verschillende cinema’s in Vlaanderen.

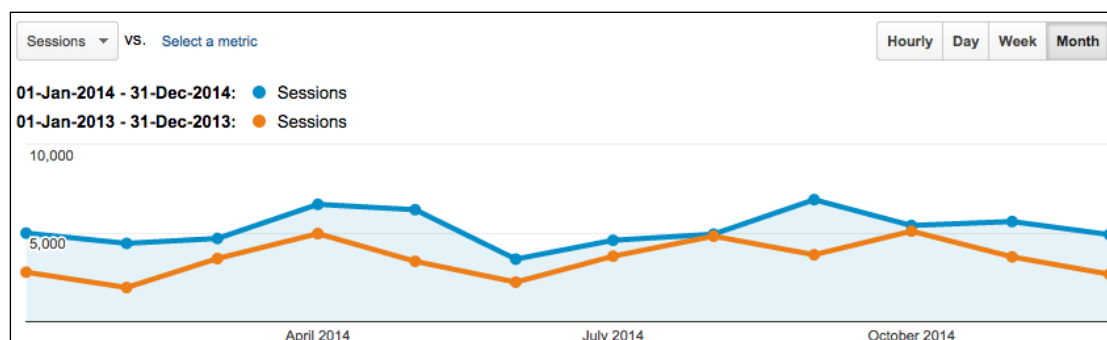
5. COMMUNICATIE

5.1. WEBSITE JOURNALISMFUND.EU

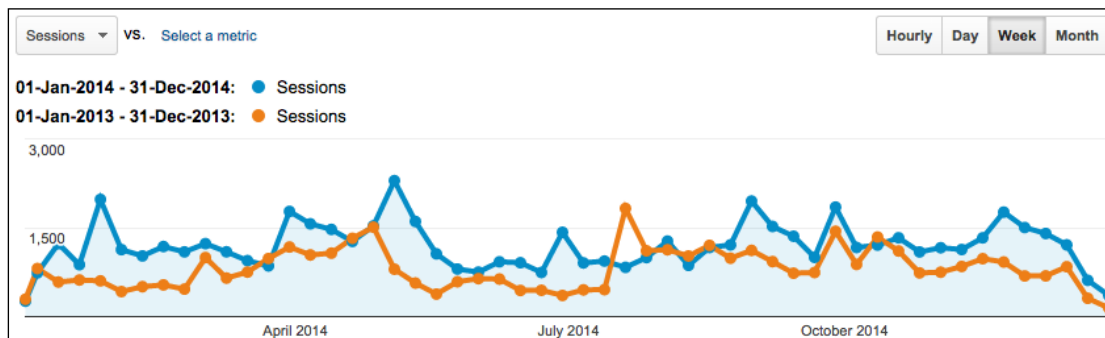
Sinds hij in juli 2012 een grondige opknapbeurt kreeg, vinden steeds meer mensen de weg naar de website www.journalismfund.eu. In 2013 kwamen meer bezoekers dan ooit voordien een kijkje nemen op de website, in 2014 werd dat record opnieuw verbroken: 44.559 bezoekers – tegenover 28.576 in 2013 (in 2012 waren het er 17.147 en in 2011 11.269). Op figuur 5.1A zijn de bezoeken van 1 januari tot 31 december 2014 weergegeven in vergelijking met dezelfde periode een jaar eerder, en dat per maand. Op figuur 5.1B hetzelfde, maar dan per week. Beide figuren tonen dat de website op zo goed als elk moment van het jaar 2014 meer bezocht werd dan in 2013. De piek in september valt op. Die heeft alles te maken met de deadline voor aanvragen voor een Europese werkbeurs, die viel op 15 september 2014. Daarnaast scoort ook april goed, de maand waarin we onze Europese crowdfundingcampagne lanceerden.

Op de site wordt gecommuniceerd over de Europese cross-border-werkbeurzen die gepubliceerd zijn en over evenementen die Journalismfund.eu zelf organiseert zoals de Dataharvest European Investigative Journalism Conference. Maar breder dan dat wil de site ook een informatiepunt zijn voor onderzoeksjournalistiek in Europa. Interessante ontwikkelingen en evenementen die met onderzoeksjournalistiek te maken hebben, krijgen er een plaats. Ook worden andere beurzen voor onderzoeksjournalistiek via de website op één plek verzameld.

De website bereikt bezoekers van over heel Europa en daarbuiten. Opvallend is dat de site het meest bezocht werd vanuit de VS: bijna 11% van alle bezoeken. Daaruit blijkt Journalismfund.eu's internationale blik. Verder werden 9% van de bezoeken geregistreerd in België, 7% in Duitsland, 6,5% in het Verenigd Koninkrijk, 5% in Nederland, 4,5% in Italië, 3,5% in Spanje en Frankrijk.

Figuur 5.1A – aantal bezoeken op www.journalismfund.eu per maand in 2014 vs 2013

Figuur 5.1B – aantal bezoeken op www.journalismfund.eu per week in 2014 vs 2013

5.2. WEBSITE WWW.FONDSPASCALDECROOS.ORG

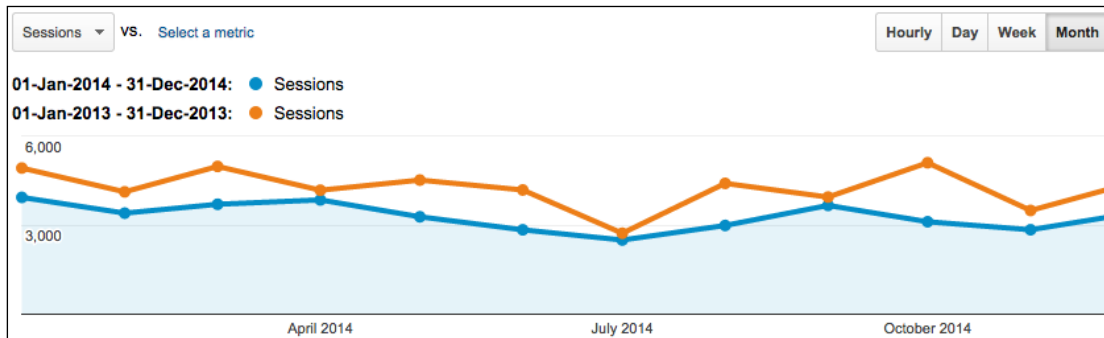
De website www.fondspascaldecroos.org is de communicatieve uitvalsbasis van het project Fonds Pascal Decroos.

Iedereen kan er terecht voor info over de toegekende werkbeurzen, de daarbij aansluitende publicaties en/of uitzendingen en/of reacties. Werkbeursaanvragers kunnen het aanvraagformulier van de website ophalen. Verder worden ook alle acties van het Fonds en evenementen waarop het Fonds prominent aanwezig is op de site aangekondigd en van commentaar voorzien.

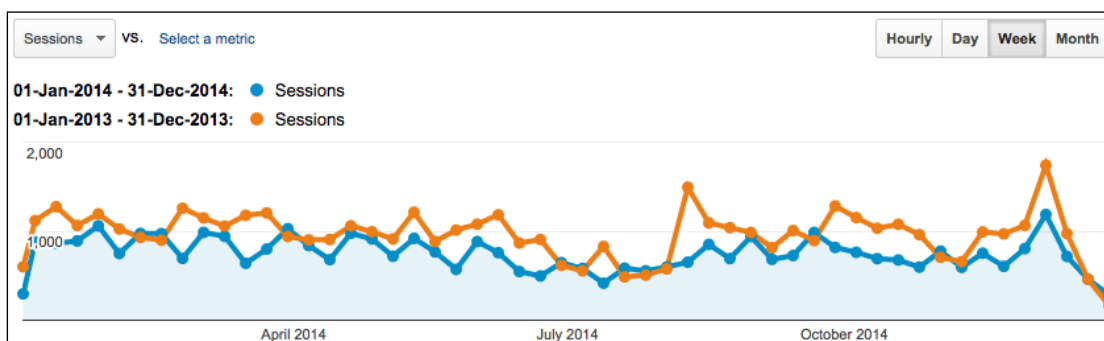
Er is heel wat informatie te vinden over zaken zoals de erkenningscommissie, de raad van Journalistiek, het recht van antwoord, auteursrechten, Belgische en internationale 'awards' enzovoorts. Daarnaast wordt het Fonds regelmatig gevraagd naar informatie in verband met journalistieke opleidingen in Vlaanderen. Het speelt daarop in door op de website een lijst Vlaamse hogescholen en universiteiten waar een opleiding journalistiek kan worden gevolgd (ook post-academisch) aan te bieden naast een uitgebreid overzicht van websites die betrekking hebben op journalistiek.

De website trok in 2014 27.907 bezoekers. In 2013 waren dat er 33.264, in 2012 39.482. Figuren 5.2A en 5.2B tonen dat de bezoekersaantallen in 2013 bijna consistent lager lagen dan het jaar daarvoor. Steeds meer mensen volgen het Fonds Pascal Decroos via social media. Dat kan een verklaring zijn voor de zich doorzettende daling.

Figuur 5.2A – aantal bezoeken op www.fondspascaldecroos.org per maand in 2014 vs 2013

Figuur 5.2B – aantal bezoeken op www.fondspascaldecroos.org per week in 2014 vs 2013

5.3. SOCIAL MEDIA

• 5.3.1. Journalismfund.eu cross-borderproject

Samen met de nieuwe website van Journalismfund.eu werd in juli 2012 de Facebookpagina gelanceerd. Eind 2012 telde die 210 vind-ik-leuks, eind 2013 480. In 2014 hebben we extra ingezet op social media, waardoor de Facebookpagina op 31 december 2014 door 1193 mensen *geliket* was.

De Twitteraccount @journalismfund kende opnieuw een sterke groei in aantal volgers. Eind 2012 werd Journalismfund.eu op Twitter gevolgd door 200 journalisten en media, een jaar later waren dat er meer dan drie keer zoveel, een kleine 700. Opnieuw een jaar later, eind 2014, was dat aantal opnieuw verdubbeld tot meer dan 1300.

Verder blijft Journalismfund.eu ook actief op LinkedIn. De groep Journalismfund.eu brengt ondertussen 3000 journalisten van over de hele wereld bij elkaar. Eind 2013 waren dat er 2600. Daarnaast beheert Journalismfund.eu ook de LinkedIn-groep Wobbing Europe. Die groep telde eind 2014 nog eens 1300 leden die regelmatig communicaties van Journalismfund.eu ontvingen.

- **5.3.2. Fonds Pascal Decroos**

De Facebookpagina en Twitteraccount van het Fonds gelden steeds meer als speerpunten van de communicatiestrategie van het project Fonds Pascal Decroos

Terwijl www.fondspascaldecroos.org nieuwsitems publiceert die ofwel rechtstreeks te maken hebben met (de projecten van) het Fonds ofwel een hoge relevantie hebben voor het Vlaamse medialandschap, gaan Facebook en Twitter veel breder. Via die kanalen worden ook berichten die minder rechtstreeks aan het Fonds gerelateerd zijn verspreid. De website zal evenwel de uitvalsbasis blijven voor informatie over het Fonds en zijn projecten.

De Facebookpagina van het Fonds bleef ook dit jaar groeien en ging van bijna 1600 vind-ik-leuks aan het einde van 2013 naar meer dan 1800 een jaar later. Op Twitter telt @pascaldecroos aan het einde van 2014 zo'n 950 volgers, tegenover 700 een jaar eerder.

5.4. E-NIEUWSBRIEF JF

Journalismfund.eu verzond in 2014 17 elektronische nieuwsbrieven, tegenover 8 in 2013. De planning voor het verzenden van zijn elektronische nieuwsbrieven die Journalismfund.eu sinds 2014 vooropstelt is ongeveer 1,5 per maand. Dat is in 2014 goed gelukt. De e-newsletters zijn een extra onderdeel van de communicatiestrategie sinds de website van Journalismfund.eu grondig aangepakt werd in juli 2012. Ze zetten werkbeurzen, nieuws en evenementen van Journalismfund.eu of partners in de kijker.

5.5. E-NIEUWSBRIEF FPD

In de loop van 2014 heeft het Fonds 28 e-brieven verstuurd met informatie over de werkbeurzen, evenementen, acties, belangrijke nieuwsfeiten aangaande de media, etc.

www.fondspascaldecroos.org/inhoud/panel/e-zines

5.6. NIEUWSBRIEF PRINT FPD

Tot en met 2013 werden jaarlijks twee gedrukte nieuwsbrieven van acht pagina's uitgegeven en verstuurd naar donateurs, journalisten en sympathisanten. In 2014 werd bekeken of de gedrukte nieuwsbrief in een andere vorm kon uitgegeven worden om kosten te besparen. Voor 2014 werd beslist om één dikkere (twaalf pagina's) uitgave te publiceren en breed te verspreiden. Om het wegvallen van een tweede gedrukte nieuwsbrief op te vangen, kocht Journalismfund.eu voor zijn project Fonds Pascal Decroos in 2014 één keer een katern in journalistenvakblad *De*

Journalist, uitgegeven door de VVJ. Daarin werden de naderende deadlines aangekondigd, evenals enkele belangrijke nieuwsitems.

www.fondspascaldecroos.org/inhoud/page/nieuwsbrieven

5.7. ADVERTENTIES FPD

In 2014 bereikte de gratis ruimte binnen de Vlaamse print- en onlinemediën een waarde van 95.802 euro. Dankzij de steun van Vlaamse kranten, tijdschriften en nieuwswebsites mag het Fonds Pascal Decroos rekenen op een grote naamsbekendheid, zowel bij journalisten, als bij uitgeverijen en het brede publiek.

FINANCIËEL VERSLAG – BIJLAGEN